

ת"פ 3202/01 - חיליל אלטורי נגד מדינת ישראל

בתי המשפט

בית משפט מחוזי באר שבע

ת"פ 3202-01-13
29 יוני 2014

לפני: כבוד השופטת טלי חיימוביץ

בעבירות: חיליל אלטורי
באמצעות ב"כ עוזד בן יהודה

ה המבקש

נ ג ד

מדינת ישראל באמצעות ב"כ עוזד שטרית ממ"ד

המשיבת

החלטה

בקשה לתשלום פיצוי לפי סעיף 80 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "החוק").

ה המבקש זוכה, לאחר שמייעת הוכחות, מעבירות של נשיאה והובלת נשך, לפי סעיף 144(ב) רישא + סיפה לחוק, וסחר בנשך, לפי סעיף 144(ב2) לחוק.

בכתב האישום נטען, כי המבקש קיבל והחזיק אקדח מסווג "גלווק" (להלן: "האקדח") ומחסנית. כחודש לפני 12.12.30, מכר את האקדח ואת המחסנית לאחים אדיב אבו זיאד (להלן: "אדיב") ואיברהים אבו זיאד (להלן: "איברהים"), תמורה 21,000 ל". בתאריך 12.12.13 ביצעו האחים אבו זיאד שוד מזוין, במהלך השתמשו יירו באקדח.

ה המבקש עוטר לפצותו לפי תקנות סדר הדין (פיצויים בשל מעצר או מאסר), תשמ"ב - 1982 (להלן: "התקנות"), בגין פרק הזמן בו היה נתון במעצר (2.12.12 - 27.12.13), בגין פרק הזמן בו היה נתון בתנאי מעצר בבית מלאכה (20.11.13-12.2.13) ולשפותו בגין שכר טרחת סנגרו.

דין

סעיף 80(א) לחוק העונשין, קובע כך:

"משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי למצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה זוכה...בסכום שייראה לבית המשפט..."

בהתיקים אחת מחלופות הסעיף, רשאי בית המשפט, על פי שיקול דעתו, לפ██ פיצוי לנאשם.

לטענת ב"כ המבקש, מתקיימות בעניינו של המבקש שתי החלופות. ההליך הפלילי בו זוכה, נקבע עליו על לא עול בכספיו. העמדתו לדין נשאה עמה, לשיטתו, פגעה בזכויות היסוד שלו, בכבודו, בשמו הטוב, במרקור פרנסטו, בפרטיו ובקניינו. הוא

עמוד 1

נאלץ להוציא ממון רב למימון הגנתו, ויכולת ההשתכרות שלו לאורך ההליך, דולדלה קשות.

אדון להלן בכל אחת מחלופות הסעיף.

לא היה יסוד לאשמה

טעון ב"כ המבוקש, כי לא היה די בראיות שבתיק החקירה, כדי לבסס כתוב אישום.

אני מקבלת טענה זו.

על הערכת התשתיית העובדתית לכואורה לצורך הגשת כתוב אישום, להתבצע מנוקודת המבט של "סביר סביר להרשעה". ראה לעניין זה ע"פ 5097/10 בוגנים נ' מדינת ישראל (2013):

"המבחן הנדרש לקיומה של העילה הראשונה שמכוכה ניתן" להפועל" את סעיף 80 לחוק העונשין... הוא מבهن "התבע הסביר" ו"הסביר הסביר להרשעה". בהתאם לאמת מידת זו יש לבחון באופן אובייקטיבי, האם לנוכח התשתיית הריאיתית שהיתה מונחת בפני החקירה, היה טובע סביר וזהיר מגע למסקנה שיש מקום להגשת כתוב אישום... יש צורך להוכיח כי כתוב האישום הוגש מבלתי שהיא לו בסיס כלשהו או שהיסוד להאשמה היה רועע ביותר... מדובר אפוא בסיטואציות חריגות של זדון, חוסר תום לב, רשלנות חמורה ביותר או אי-סבירות מהותית ובולטת....בהתאם זה - בית המשפט יתן דעתו לכל הנسبות, לרבות אלו הנוגעות לחקירה, להתנהלות החקירה ולהליך המשפטי עצמו. בית המשפט יתחשב בהקשר לקיומה של העילה האמורה, גם באופן זיכוי של המבוקש במשפט, לשלב בו זוכה ולהנמקות שניתנו בהחלטות לעזר את המבוקש עד תום ההליכים נגדו ובהארכות המערץ שניתנו לגבייו. מטיב הדברים התmeshות עילה זו צפוי להיות נדירה..."

חומר החקירה הגולמי ערבית הגשת כתוב האישום, מקרים סבירים להרשעה. מדובר בתיק חקירה אשר התבפס רובו ככולו על אמרת העד אדיב אשר נחשד בעבירה של שוד מזין באמצעות אקדח, ולאחר שהודה בביצועו, הפליל את המבוקש, וטען כי הנשך נרכש ממנו. אדיב אף טען כי לא קדם להפללת המבוקש סכסוך כלשהו, והגדיר את יחסיהם כתובים. הודיעתו נתמכה בהודעת אחיו איברהים.

אמנם בסופו של יומם בית המשפט לא האמין לעדים, והעדיף על פניהם את גרסת המבוקש. עם זאת, בשלב בחינת הראיות לא ניתן היה לדעתי כי כך יקרה. מכאן, שאין לומר כי הרשלנות בהגשת כתוב האישום, חמורה ביותר, או שהוגש באין סבירות מהותית ובולטת.

זאת ועוד, לאחר הגשת כתוב האישום, הסכים הסניגור לקוימן של ראיות לכואורה, ואף לא טען להפחתה בעוצמתן עקב מחדלי החקירה, אלא לסתירות בין גרסאות העדים, ביחס למקום ולמועד מסירת הנשך.

מחדרי החקירה שפורטו על ידי בהכרעת הדיון, ידונו בהמשך, עשויים היו בעת הליך המערץ, להשילר על חזוקן של הראיות לכואורה, אך לא על עצם קיומן. אשר על כן, לא התקיימה עילה זו.

נסיבות אחרות המצדיקות זאת

בע"פ 7115/04 יוסף בן ברוך נ' מדינת ישראל, (2007) נאמר:

"הউלה الأثر لمتن فيضي لناسم شوچه، الكبوعة أفي هيا بسعיף 80 لחוק العونشين، هيا العالة شل كيوم

"נסיבות אחרות המצדיקות זאת". עילה זו הינה מטבע הדברים עוממה יותר מהעליה של "הuder יסוד להאשמה". במסגרת העילה נתון לבית המשפט שיקול דעת רחב לקבוע האם בנסיבות ה konkretiot של מקרה מסוים מן הראי לפסק לטובת הנאשם שזכה פיצוי על מעצרו או שיפוי על הוצאות שהוציא להגנתו. בוגדר עילת "הנסיבות אחרות" נדרש בית המשפט לאזן בין השיקולים הנוגעים לנזקו של הנאשם ונסיבותיו האישיות לשיקולים אחרים שעוניים הוא בהतנהגות המשטרה והتبיעה ובהתנהגות הנאשם בחיקרתו במשטרת המשפטו...רשימת השיקולים הנלקחים בחשבון במסגרת עילת "הנסיבות אחרות" אינה רשימה סגורה; אולם, בפסקתנו נקבעו שלוש קטגוריות עיקריות המוחות את שיקול דעתו של בית המשפט, כאשר הוא נדרש להכריע האם הנאשם שזכה זכאי לפיצויים על-פי העילה, ואלו הן: הנסיבות הנוגעות להליך המשפטי עצמו; טיב זיכויו של הנאשם; ונסיבותיו האישיות של הנאשם שזכה...יש להציג, עם זאת, כי קטגוריות אלה הן בבחינת קטגוריות מוחות, שנעודו ליתן לבית המשפט מסגרת כללית לבחינת התקיימות עילת ה"נסיבות אחרות" הקבועה בסעיף 80 לחוק העונשין, ואין בהן כדי להגביל את שיקול הדעת הרחב הנתון לבית המשפט בוגדי עילה זו...".

בתיק נתגלו מחדלי חקירה, כדלקמן:

1. לאחר החקירה בה מסר אדיב לחוקר את שם של המבוקש כמויר הנשק, פנה החוקר לאייריים, ומספר לו כי אדיב הפליל את המבוקש, תוך שהוא נוקב במפורש בשם המבוקש, במקום לקבל גם מאיריים בנפרד את שם המויר, ובכך לזרק את גרטתו של אדיב.
2. חקירותיהם של כל המעורבים, דלות ביותר. החוקר אינו מנסה לרדת לשורש העסקה התמונה. הרי המבוקש הוא אדם מן היישוב, לא עבריין, ואילו העדים הם עבריםינו, ולפחות אייריים כבר הורשו בחו"ם במספר מעשי שוד מזוין. לפיכך, הסיפור, לפיו רכשו שני העברים נשק מאדם שאין לו כל קשר לפשע, מוזר, והוא מקום להידרש לשאלת, כיצד ידע אדיב לפנות דווקא למבוקש בבקשת שישיג לו נשק? מהעדויות עולה כי מדובר בגיסים, הנשואים לשתי אחיות, אולם אין ביניהם קשר אישי, והם נפגשים אצל אביהם של נשותיהם, אחת למספר חודשים. אם כך, מתחדשת השאלה, מדוע פנה אדיב דווקא למבוקש? כיצד ידע שהוא יכול להשיג נשק? אדיב נשאל על כך בחקירה הנגדית ולא ידע להסביר. הוא טען כי פנה אליו, למורת שידע כי אין לו עבר פלילי, כי היה לו חשד שהוא יכול להשיג לו נשק, אך לא ידע להסביר כיצד התעורר בלבו חיד זה. ראוי היה לברר זאת בחקירהו במשטרה או בעימות. החוקר קיבל את דבריו אדיב כפשוטם ולא הקשה עליו.
3. לא נערכו מחקרים תקשורתיים. מגרסתו של אדיב עולה, כי ביום המכירה שוחח עם המבוקש בטלפון לפחות פעמיים. סביר להניח שהיו שיחות טלפון נוספות. החוקר טען כי לא הוציא מחקרים תקשורתיים, כי מדובר בגיסים, ולבטח יסביר המבוקש את השיחות ביניהם על רקע משפחתי. אלא שהדברים אינם מדוייקים. מחקרת המבוקש עליה, כי כלל אינם טוענים כי היה בקשר טלפוני עם אדיב אי פעם. נהפוך הוא, לטענותו, נפגשו רק אצל אביהם של אשתו, ולא היה להם קשר מעבר לכך. גם אדיב אינו טוען אחרת. לפיכך, מחקרים תקשורתיים המלמדים כי שוחח עם אדיב פעמיים ביום אחד, לבטח יכולם היו לערער את גרטתו המבוקש, ומחקרים תקשורתיים המלמדים כי לאוורך כל חדש 11/12 לא שוחחו המבוקש ואדיב אף לא פעם אחת, היו יכולים לערער את גרטת העדים.

קבועתי בהכרעת הדיון, כי החקירה המשטרתית החלה והסתיימה ב痼יית הودעת העדים, ומעבר לכך לא טרחו אנשי המשטרה לעשות מזומה. זאת למרות שפעולות חקירה לא רבות ולא יקרות, עשויות היו להניב ראיות נוספות, כולל

ראיות חפזיות ופורנזיות, ולא להותיר את בית המשפט עם גרסה מול גרסה. בהימנה מאיסוף הראיות, למשעה פגעה המשטרה בהגנת המבוקש.

בנסיבות אלה מצאתי כי ראוי לפ██וק לմבוקש 50% מהפיזי הקבוע בחוק, עבור ימי המעצר, בضرיף שיפוי בסך 50% עבור שכ"ט עו"ד, כאמור בסעיף 9 לתקנות סדר הדין (פיזויים בשל מעצר או מאסר), תשמ"ב-1982.

ב"כ המבוקש יגיש פסיקתא לחתימתו.

זכות ערעור חוק.

המציאות תעבור העתק החלטתי לב"כ צדדים.

ניתן והודיע היום, א' תמוז תשע"ד, 29 יוני 2014, בהעדר הצדדים.